

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут агроекології та землеустрою

05-02-105S

СИЛАБУС навчальної дисципліни		SYLLABUS	
Менеджмент лісових ресурсів		Management of forest resources	
Шифр за ОП	ВК 4	Code in Degree Programme	
Освітній рівень: Магістерський (другий)		Level of Education: Master's (second)	
Галузь знань Аграрні науки та продовольство	20	Field of Knowledge Agricultural sciences and food	
Спеціальність Лісове господарство	205	Field of Study: Forestry	
Освітня програма: Лісове господарство		Degree Programme: Forestry	

РІВНЕ – 2023

Силабус навчальної дисципліни «Менеджмент лісових ресурсів» для здобувачів вищої освіти ступеня «магістр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Лісове господарство», спеціальності 205 «Лісове господарство». Рівне : НУВГП, 2023. 9 с.

ОПП на сайті університету:
<http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/27247>

Розробник силабусу: *е-підпис* Клименко О.М., д.с.-г.н., професор кафедри екології, технології захисту навколишнього середовища та

лісового господарства

Силабус схвалений на засіданні кафедри екології, технології захисту навколишнього середовища та лісового господарства
Протокол № 15 від 28 серпня 2023 року

Завідувач кафедри:
е-підпис Клименко М.О., д.с.-г.н., професор

Керівник ОП:
е-підпис Клименко О.М., д.с.-г.н., професор

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІАЗ
Протокол № 1 від 29 серпня 2023 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІАЗ:
е-підпис Прищепа А.М., д.с.-г.н., професор

© НУВГП, 2023

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСИПЛІНИ «МЕНЕДЖМЕНТ ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ»	
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	<i>магістр</i>
Освітня програма	<i>Лісове господарство</i>
Спеціальність	<i>205 Лісове господарство</i>
Рік навчання, семестр	<i>1-й рік навчання, 1-й семестр</i>
Кількість кредитів	<i>3 кредити ЄКТС</i>
Лекції:	<i>16 год. – д.ф.н.; 2 год. – з.ф.н.</i>
Практичні заняття:	<i>14 год. – д.ф.н.; 8 год. – з.ф.н.</i>
Самостійна робота:	<i>60 год. – д.ф.н.; 80 год. – з.ф.н.</i>
Форма навчання	<i>денна/заочна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>залік</i>
Мова викладання	<i>державна</i>
ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКА	
Лектор	<i>Клименко Олександр Миколайович,</i>

	<p><i>професор кафедри екології, технології захисту навколишнього середовища та лісового господарства, доктор сільськогосподарських наук</i></p>
Вікіситет	Клименко Олександр Миколайович — Wikicument (nuwm.edu.ua)
ORCID	http://orcid.org/0000-0002-2047-8824
Як комунікувати	o.m.klymenko@nuwm.edu.ua

ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Мета та завдання

Навчальна дисципліна «Менеджмент лісових ресурсів» забезпечує формування у студентів умінь, знань, компетенцій щодо поглибленого розуміння сучасних системних теоретико-методологічних уявлень про системи управління у лісogосподарській сфері, й практичне їх застосування у процесі власної діяльності, зокрема на лісogосподарських підприємствах, установах як державного, так регіонального й локального рівнів.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є набуття та поглиблення теоретичних знань й формування практичних вмінь студентів щодо: теоретичних засад менеджменту лісових ресурсів (системного, процесного та адаптивного підходів у менеджменті, ризикменеджменту в лісовому господарстві, менеджменту лісових ресурсів за кризової ситуації); стратегічного менеджменту на підприємствах лісового господарства; пріоритетів менеджменту лісових ресурсів у контексті сталого розвитку; підходів до менеджменту лісових ресурсів за умов європейської інтеграції України, зокрема, з урахуванням вимог до забезпечення законності походження деревини; менеджменту лісових ресурсів на територіях природно-заповідного фонду та інших, що перебувають під охороною; підходів до менеджменту лісових ресурсів задля сприяння комплексному лісogосподарству та диверсифікації діяльності підприємств лісового господарства; менеджменту конфліктів, пов'язаних із лісовими ресурсами та лісogосподарською діяльністю.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Менеджмент лісових ресурсів» студент має вміти: застосовувати системний та адаптивний підходи у менеджменті лісових ресурсів; використовувати кількісні та якісні методи обґрунтування рішень у менеджменті лісових ресурсів; здійснювати ідентифікацію ризиків діяльності підприємств лісового господарства, їх оцінювання, застосовувати різні методи впливу на ризики; здійснювати менеджмент лісових ресурсів із урахуванням екологічних та соціально-економічних пріоритетів сталого розвитку лісового господарства; здійснювати ефективний менеджмент лісових ресурсів на території природно-заповідного фонду із урахуванням режимів відповідних територій та об'єктів; розробляти стратегічні плани розвитку лісового господарства, спрямовані на забезпечення довгострокової конкурентної переваги лісogосподарських підприємств; забезпечувати ефективне використання недревних лісових ресурсів у контексті заходів щодо диверсифікації джерел доходу підприємств лісового господарства.

Посилання на розміщення освітнього компоненту на навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=1554>

Передумови вивчення

(місце освітнього компоненту в структурно-логічній схемі)

Передумови вивчення забезпечує навчальна дисципліна «Моніторинг довкілля».

Компетентності

ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

СК 3. Здатність оцінювати регіональні особливості природно-кліматичних умов для організації ефективного лісового господарства, виконання лісами різнопланових функцій та збільшення площ лісів.

СК 5. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі лісового господарства у широких або мультидисциплінарних контекстах

Програмні результати навчання

РН 5. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері лісового господарства та у ширших контекстах, забезпечувати якість, оцінювати ефективність і результативність діяльності

РН 6. Оцінювати стан лісових фітоценозів, лісові ресурси в конкретних лісорослинних умовах, їх потенціал та прогнозувати можливості використання.

РН 8. Розробляти та вдосконалювати технологічні і виробничі процеси, впроваджувати сучасні цифрові технології

РН 11. Застосовувати сучасні експериментальні та математичні методи, цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач лісового та мисливського господарства.

РН 12. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань та створення нових технологій й продуктів лісового та мисливського господарства та в ширших мультидисциплінарних контекстах.

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Лекцій – 16/2 год. Практичні роботи – 14/8 год.

Самостійна робота – 60/80 год.

Методи та технології навчання	Лекції, презентації, обговорення, ситуаційні та практичні дослідження
Засоби навчання	Мультимедіа, проекційна апаратура, інформаційно-комунікаційні системи, програмне забезпечення кафедри екології, технології захисту навколишнього середовища та лісового господарства

ЛЕКЦІЙНІ ТА ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Тема

Кількість годин, результати навчання, література	Зміст тем
--	-----------

Тема 1. Поняття і сутність менеджменту лісових ресурсів

лекцій – 2 год. ПР5, ПР12 Література [4,5,6,7]	Поняття та сутність менеджменту лісових ресурсів. Місце менеджменту лісових ресурсів у сфері лісових відносин. Об'єкт, суб'єкт менеджменту лісових ресурсів. Значення ефективного менеджменту лісових ресурсів у розвитку лісового сектору економіки України.
--	---

Тема 2. Функціональність менеджменту у сфері лісогосподарювання

лекцій – 2 год. ПР5, ПР12 Література [4,5,6,7]	Функції менеджменту, їхня сутність та види. Поняття управлінського планування. Організація як функція менеджменту. Функція мотивації. Функція контролю. Спеціальні функції менеджменту.
--	---

Тема 3. Менеджмент персоналу у лісогосподарській галузі

лекцій – 2 год.	Сутність поняття «менеджмент персоналу». Структура,
-----------------	---

практичних - 2 ПР5, ПР12 Література [4,5,6,7]	складові, принципи та функції системи менеджменту персоналу. Формування кадрової політики підприємств лісогосподарської галузі.
Тема 4. Еколого-економічна оцінка лісових ресурсів	
лекцій – 2 год. практичних - 4 ПР6, ПР12 Література [1,2,3,4,5,11,12,14]	Сутність еколого-економічної оцінки лісових ресурсів. Економічний механізм лісокористування. Еколого-економічна оцінка недеревних лісових ресурсів
Тема 5. Функціональність державного управління у сфері лісокористування	
лекцій – 2 год. практичних - 2 ПР5, ПР12 Література [6,7,8,12]	Державне управління в галузі охорони лісів за законодавством України. Органи управління та їх функції. Основні завдання державного регулювання та управління у сфері лісових відносин
Тема 6. Лісова сертифікація як складова системи ведення лісового господарства	
лекцій – 2 год. практичних - 2 ПР8, ПР11 Література [4,6,7]	Сутність та характеристика різних схем лісової сертифікації (FSC, PEFC), їх поширення на міжнародному та національному рівнях. Структура та зміст FSC національного стандарту системи ведення лісового господарства для України.
Тема 7. Ризик-менеджмент у сфері використання лісових ресурсів	
лекцій – 2 год. практичних - 2 ПР8, ПР11 Література [4,6,7]	Ризик, як економічна категорія. Джерела ризиків: зовнішні та внутрішні. Функції ризиків: регулятивна, захисна та їхні форми. Класифікація ризиків. Підприємницькі ризики: сутність та види. Галузеві ризики підприємств лісового господарства: сутність та чинники, що їх зумовлюють. Методи оцінювання ризиків.
Тема 8. Концепція управління лісами на засадах сталого розвитку	
лекцій – 2 год. практичних - 2 ПР5, ПР12 Література [5,6,7,8,9,10,13]	Сутність поняття «управління лісами на засадах сталого розвитку». Екологічна, економічна, соціальна складові та принципи управління лісами на засадах сталого розвитку. Імплементация концепції управління лісами на засадах сталого розвитку в систему прийняття управлінських та виробничих рішень щодо лісів та ведення лісового господарства. Законодавче забезпечення реалізації концепції управління лісами на засадах сталого розвитку в Україні.

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
1. Менеджмент персоналу у лісогосподарській галузі
2. Економічний механізм лісокористування. Економічна оцінка лісових ресурсів
3. Функціональність державного управління у сфері лісокористування
4. Лісова сертифікація як складова системи ведення лісового господарства
5. Ризик-менеджмент у сфері використання лісових ресурсів
6. Концепція управління лісами на засадах сталого розвитку
Форми та методи навчання
Використовуються традиційні та інноваційні методи навчання. Проведення лекційних занять передбачає демонстрацію презентацій із відповідним темі заняття теоретичним матеріалом. Частина лекційного заняття відводиться на діалогові технології, розгляд можливих практичних ситуацій та дискусію.

Здобувачі мають можливість публічного виступу із презентацією лекційного матеріалу.

Практичні заняття передбачають виконання завдань за індивідуальними вихідними даними, а також отримання навичок командної роботи. У контексті підготовки до виконання практичних робіт та самостійної підготовки застосовуються пошукові інтернет-системи та прикладні комп'ютерні програми.

Здобувачі всіх форм навчання мають доступ до навчальних матеріалів, методичного забезпечення та інструкцій щодо самостійного опрацювання тем курсу на платформі Moodle та цифрового репозиторію НУВГП.

Здобувачі отримують усі необхідні консультації для демонстрації знань та вмінь під час аудиторних дискусій, захисту практичних робіт та самостійного опрацювання матеріалів.

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

-технічні засоби навчання: мультимедійне обладнання, ноутбук;
-програмне забезпечення: MS Windows, доступ до Інтернет;
-програмне забезпечення: система дистанційного навчання Moodle.

Порядок та критерії оцінювання

Для досягнення цілей та завдань курсу здобувачам потрібно засвоїти теоретичний матеріал та здати модульні контролі знань, а також вчасно виконати та захистити практичні роботи. В результаті можна отримати такі обов'язкові бали:

– 60 балів - за вчасне виконання і захист практичних робіт та інших поточних завдань (самостійна робота), що становить поточну складову оцінки;
– 40 балів – модульні контролі (20+20).

Всього 100 балів.

Поточне оцінювання та проведення контрольних заходів у межах курсу відбувається згідно нормативних документів НУВГП: Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти (нова редакція) <http://ep3.nuwm.edu.ua/15311/> ; Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та роботу екзаменаційної комісії <http://ep3.nuwm.edu.ua/8545/> ; Порядок ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/> ;

Положення про навчально-науковий центр незалежного оцінювання Національного університету водного господарства та природокористування <http://ep3.nuwm.edu.ua/4184/> ; Наказ ректора НУВГП від 16.09.2019 № 00502 "Про введення в дію нової системи оцінювання навчальних досягнень студентів" <http://nuwm.edu.ua/struktturnipidroz dili/navch-nauk-tsentr-nezaleznoho-otsiniuvannia-znan/dokumenti> ; Порядок ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>

Поєднання навчання та досліджень

Студенти мають можливість отримати додаткові бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до підготовки і публікації тез та наукових статей.

Інформаційні ресурси

Рекомендована література

Основна

1. Довідник з питань економіки та фінансування природокористування природокористування і природоохоронної діяльності. Під ред. Шевчука В, Пилипчук М., Карпенко Н. та ін. – К: Геопринт, 2000. – 411с.

2. Коваль, Я. В., Антоненко, І. Я. Економічна (грошова) оцінка природних ресурсів лісового фонду України: теорія, методологія, методика. Київ : РВПС України НАН України, 2004. 163 с.

3. Коваль, Я. В., Мишенин, Е. В., Царенко, А. М., Литвиненко, О. А., Антоненко, І. Я. Воспроизводство лесных ресурсов: эколого-экономические проблемы. Київ : СОПС Украины НАН Украины, 2002. 314 с.

4. Малик Л.О. Менеджмент організацій у лісовій сфері: Навчальний посібник. – ТОВ «Кондор», 2010. – 402 с.
5. Мазур К.В., Кубай О.Г. Менеджмент аграрного підприємства : навч. посібник. Вінниця : ТВОРИ, 2020. 284 с.
6. Павліщук О.П. Менеджмент лісових ресурсів: навч. посіб. / О.П. Павліщук, П.В. Кравець. – К.: НУБіП України, 2016. – 319 с.
7. Павліщук О. П., Кравець П. В., Васишин Р. Д. Менеджмент лісових ресурсів: підручн. Київ – Корсунь-Шевченківський : ФОП Майдаченко І. С., 2020. 350 с.

Допоміжна

8. Закон України “Про охорону навколишнього природного середовища». - Київ, 1991.
9. Закон України “Про рослинний світ” м. Київ, 9 квітня 1999 року N 591-XIV.
10. Закон України “Про природно-заповідний фонд” м. Київ, 16 червня 1992 року N 2456-XII.
11. Лісова політика: теорія і практика / [Синякевич І.М., Соловій І.П., Врублевська О.В. та ін.]; за ред.. І.М. Синякевича. – Львів : ЛА «Піраміда», 2008. – 612 с.
12. Лісовий кодекс України від 21.01.1994 № 3852-XII.
13. Участь громадськості в управлінні лісовим господарством : практич. посібн. / [Кравець П.В., Павліщук О.П., Розвод С.В., Станкевич-Волосянчук О.І., Кременецька Є.О.] ; за ред.. П.В. Кравця. – К. : Компринт, 2012. – 56 с.
14. Рябчук В. П. Недревна продукція лісу : підручник. Львів : Світ, 2006. 310 с.

Інформаційні ресурси

1. Законодавство України. URL: <http://www.rada.kiev.ua/>
 2. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>
 3. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
 4. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>
 5. Обласна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка,. URL: <http://www.lib.rv.ua/>
 6. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75). URL: <http://nuwm.edu.ua/naukovabiblioteka> (http://nuwm.edu.ua/MySql/page_lib.php)
- Всі навчально-методичні матеріали (силабус, методичні вказівки, презентації, контрольні питання) вільно доступні на сторінці навчальної дисципліни в Навчальній платформі НУВГП: <https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=1517>

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Складові навчальної дисципліни сприяють формуванню універсальних, корисних для будь-якого виду діяльності (міжпрофесійних) навичок, які дозволяють швидко адаптуватися до нових умов, змінювати сферу зайнятості, вирішувати нестандартні завдання:

- допитливість, ініціативність – під час засвоєння теоретичного матеріалу лекційних занять, виконання самостійної роботи для розширення знань із відповідних тем курсу;
- цілеспрямованість, наполегливість – під час виконання лабораторних робіт, а також підготовки до контрольних заходів;
- адаптивність, командна робота – під час дискусійних обговорень тематичних питань курсу, виконання лабораторних робіт у складі бригади;
- соціальна обізнаність і відповідальність – як результат урахування організаційних вимог курсу, підтримання зворотного зв'язку та вчасного звітування про виконані види діяльності;
- критичне мислення, лідерство, креативність – розуміння, аналіз, пошук вирішення актуальних проблем у розрізі дисципліни та висвітлення результатів під час навчальних занять;
- самонавчання для професійного та особистісного зростання – як результат виконання самостійної роботи, в тому числі з використанням електронних

навчальних ресурсів та інформаційних баз.

Дедлайни та перекладання

Терміни здачі проміжних контрольних модулів встановлені згідно Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти (нова редакція) <http://ep3.nuwm.edu.ua/15311/> .
Перездача тестових завдань перевірки засвоєння теоретичного матеріалу здійснюється згідно з правилами ННЦНО <http://nuwm.edu.ua/struktturnipidrozdili/navchnauktsentr-nezaleznohootsiniuvannia-znan/dokumenti> та Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/> . У разі незгоди здобувача з результатами оцінювання, в день здачі контролю знань в деканат ННІАЗ подається апеляційна скарга, де аргументовано викладається суть питання. До скарги додається роздрукований варіант всіх відповідей цього здобувача під час виконання спроби. Директор ННІ скликає апеляційну комісію для розгляду скарги на яку запрошуються студент та представник ННЦНО, згідно Порядку звернень здобувачів вищої освіти та інших осіб, які навчаються в НУВГП <http://ep3.nuwm.edu.ua/15467/>

Неформальна та інформальна освіта

Студенти мають право на визнання (перезарахування) результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті згідно з відповідним Положенням про неформальну та інформальну освіту в НУВГП : <http://ep3.nuwm.edu.ua/18660/> .

Правила академічної доброчесності

Організація всіх видів навчальної діяльності в межах курсу проводиться згідно Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті водного господарства та природокористування <http://ep3.nuwm.edu.ua/4088/> . У випадках виявлення плагіату при виконанні завдання, здобувач не отримує бали і повинен виконати завдання повторно, згідно Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату в Національному університеті водного господарства та природокористування (нова редакція) <http://ep3.nuwm.edu.ua/10325/> .
Здобувачі повинні дотримуватися Кодексу честі студентів НУВГП <http://nuwm.edu.ua/struktturnipidrozdili/vyo/dokument>, а викладач Кодексу честі наукових, науково-педагогічних, педагогічних працівників Національного університету водного господарства та природокористування <http://nuwm.edu.ua/struktturnipidrozdili/zapobighannjakorupciji/dijaljnisti> .
Більше матеріалів щодо дотримання принципів академічної доброчесності: сайт Національного агентства забезпечення якості вищої освіти <https://naqa.gov.ua/> ; сторінка НУВГП «Якість освіти» <http://nuwm.edu.ua/sp> та Сайті Проекту сприяння академічній доброчесності в Україні (Strengthening Academic Integrity in Ukraine Project — SAIUP) <https://academiq.org.ua/>

Вимоги до відвідування

Лекційні та лабораторні заняття проводяться згідно розкладу в офлайн або онлайн-режимі. Консультації проводяться онлайн-режимі з використанням Google Meet згідно розкладу консультацій, що доступний на сторінці кафедри екології, ТЗНС та ЛГ: <http://nuwm.edu.ua/nni-az/kaf-ecology>. У разі необхідності - у погоджений зі студентами час. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, тощо) навчання може відбуватись в онлайн режимі (змішана форма навчання) за погодженням із викладачем.
Здобувачі можуть використовувати мобільні телефони та ноутбуки на заняттях, але виключно в навчальних цілях.

Автор
Професор КМПВ

Олександр КЛИМЕНКО

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №1035 від [sDateTime_SignWriteAgree_Last]
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП): [oSignECP.sSigner_Sert]
Сертифікат 58E2D9E7F900307B0400000807E2D0054327D00